

Ügyszám: NAIH-15579-2/2025.
Ügyintéző: dr. Berei Szonja
E-mail: berei.szonja@naih.hu
Tel.: 391-1412

Dr. Szőke Balázs
helyettes államtitkár
Energiaügyi Minisztérium

kozigazgatasiegyeztetes@em.gov.hu
szabolcs.szogyenyi-kovacs@em.gov.hu

Tisztelt Helyettes Államtitkár Úr!

A méltányos adathozzáférésre és -felhasználásra vonatkozó harmonizált szabályokról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló törvény tervezetére a személyes adatok védelme és a közérdekű adatok nyilvánossága szempontjából a következő észrevételt teszem.

Egyetértek azzal, hogy az Adatrendelet révén az adatokkal, köztük a személyes adatokkal kapcsolatban új típusú feladatellátást, új szemléletet kell nem csak az adatbirtokosoknak, hanem az adatgazdaságot felügyelő jövőbeni hatósági-közigazgatási intézményrendszernek is elsajátítania. Az Adatrendelet – mivel elsősorban adatgazdasági, piacfelügyeleti típusú szabályokat tartalmaz – ennyiben a Hatóság számára is új megközelítést jelentene a hagyományos alapjogvédelmi típusú, és eddig kizárólag a személyes adatok védelméhez való joggal kapcsolatos hatósági feladatellátásában. Nem kétséges, hogy az eddig a Hatóság hatáskörébe utalt feladatok és hatáskörök elsősorban alapjogok védelmére és kikényszerítésére irányultak és irányulnak, s az Adatrendelet által bevezetett gazdasági szempontú adatmegosztási és adathozzáférési felügyelet a Hatóságot is új szerepkörbe helyezné. A Hatóság számára mindenképp előnyt jelent ebből a szempontból, hogy mind a személyes adatok gazdasági szereplők általi kezelésében és ezek adatbiztonságának megítélésében, mind pedig a közigazgatási hatósági jogkörgyakorlásban most már évtizedes tapasztalattal rendelkezik, s az új hatáskörök gyakorlása a személyi állomány bővítésével megoldható.

Figyelembe kell venni azonban e körben több olyan tényezőt is, amely miatt a Hatóság részvétele ebben a jövőbeni intézményrendszerben nem csak stratégiai okokból, hanem az uniós jogi követelmények miatt is – magából az Adatrendelet szövegéből, és az Adatrendeletnek az általános adatvédelmi rendelettel való viszonyából következően – álláspontom szerint mellőzhetetlen.

A Hatóság a részvételét, és a most folyó jogszabály-előkészítésben a kodifikációs javaslatait, így különösen az Adatrendelet II., III. és V. fejezetével kapcsolatos feladatok magához vonását arra az Adatrendelet szövegén alapuló kiinduló premisszára is építette, hogy bár az Adatrendelet valóban általában az adatok, és nem csak a személyes adatok megosztására épít, de a gyakorlatban, és különösen a fogyasztó/felhasználó-adatbirtokos viszonyrendszerben, a személyes adatok érintettsége nagymértékben várható lesz, sőt **a többi adatvédelmi-adatbiztonsági kérdésen túl egyáltalán ezek személyes** jellegének kérdését fel fogják vetni, amely szükségszerűen a Hatóság fel-

ügyeleti hatásköreinek alkalmazhatóságát is magával vonja, és a Hatóság álláspontja szerint az általános adatvédelmi rendeletből fakadóan ez egyben kötelezettség is, amelyet nem ronthat le sem más uniós jogi, sem más belső jogi aktus.

E körben az Adatrendelet és az Általános adatvédelmi rendelet legalább két lényeges ponton összekapcsolódik egymással.

Általában is **az Adatrendelet szükségszerűen érinteni fog személyesadat-kezeléseket, ideértve az adatbiztonsági kérdéseket is** (I. Adatrendelet (102) preambulumbekkezdés), amelyeket a Hatóság a gyakorlatában szintén folyamatosan vizsgál. Az Adatrendelet több ponton is utal az általános adatvédelmi rendelettel való kapcsolatára, és szükség szerint az elhatárolásukra. Az Adatrendelet (7) preambulumbekkezdése szerint a személyes adatok védelméhez való alapvető jog védelmét különösen az (EU) 2016/679 (6) és az (EU) 2018/1725 (7) európai parlamenti és tanácsi rendelet biztosítja. Ugyanakkor azt is kiemeli, hogy az Adatrendelet **kiegészíti és nem sérti a személyes adatok védelmére és a magánélet védelmére vonatkozó uniós jogot**, különösen az (EU) 2016/679 és az (EU) 2018/1725 rendeletet, valamint a 2002/58/EK irányelvet. *Az Adatrendelet egyetlen rendelkezése sem alkalmazható vagy értelmezhető oly módon, hogy az szűkítse vagy korlátozza a személyes adatok védelméhez való jogot vagy a magánélet tisztelgéséhez és a közlések titkosságához való jogot. A személyes adatok e rendelet (vagyis az Adatrendelet) alapján történő kezelésének meg kell felelnie az uniós adatvédelmi jognak*, ideértve az (EU) 2016/679 rendelet 6. cikke alapján az adatkezelés érvényes jogalapjának követelményét, valamint adott esetben az említett rendelet 9. cikkében és a 2002/58/EK irányelv 5. cikkének (3) bekezdésében foglalt feltételeket. Az Adatrendelet 1. cikk (2) bekezdése értelmében **az Adatrendelet a személyes és a nem személyes adatokra terjed ki**, ideértve az II., III. és V. fejezet szerinti adattípusokat és azok összefüggéseit is.

Különösen megfontolásra javaslom a belső jogi hatáskörmegosztás kialakításához az **Adatrendelet 1. cikk (5) bekezdését**, amely nem egyszerűen azt mondja ki, hogy az Adatrendelet szabályaitól függetlenül természetesen a személyes adatok kezelésére alkalmazni kell a vonatkozó uniós és belső jogi rendelkezéseket, **ideértve a felügyeleti hatóságok, így a Hatóság hatásköreit és illetékességét**, hanem a második mondata értelmében **kifejezetten a személyes adatokra és a magánélet védelmére vonatkozó szabályok primátusát mondja ki az Adatrendelettel való konfliktus esetére**. A Hatóság az eredeti szövegjavaslatban foglalt megoldást azért is tartotta célszerűnek, mert mind a hatáskörtelepítést egyszerűsítette volna a különböző hatóságok közötti elosztás helyett a Hatóságon belülről történő telepítésével, mind pedig ezzel nagyban csökkenthető volna a magyar hatóságok közötti hatásköri viták lehetősége. Külön felhívom a figyelmet arra, hogy az általános adatvédelmi rendelet 57-58. cikke és az Alaptörvény VI. cikk (4) bekezdése alapján **az általános adatvédelmi rendelet kötelező erejű értelmezésére, így arra az Adatrendeletben is nagy szerepet kapó kérdésre, hogy egyáltalán mi tekinthető személyes adatnak, kizárólag a Hatóságnak van felhatalmazása**: az Adatrendelet feladatainak különböző hatóságok közötti széttelepítése sem vonhatja el a Hatóság e hatásköreit, sőt a Hatóságnak, de a többi hatóságnak is mind az uniós jog alapján általában, mind pedig az Adatrendelet e felhatalmazása alapján kifejezetten félre is kell tenniük majd az ezzel ellentétes nemzeti jogszabályt, biztosítva a személyes adatok védelméhez való jog teljes érvényesülését.

A Hatóság megítélése szerint nagyon sok esetben elválaszthatatlan szükségszerűség lesz az általános adatvédelmi rendelet és az Adatrendelet egymással összefüggő és egymásra történő értelmezése. Mindebből álláspontom szerint az is következik, hogy **a Hatóságnak a magyar jog szerinti megfelelő eljárásjogi eszközzel, legalább szakhatósági közreműködés révén részt kell vennie a többi hatóság eljárásaiban, amennyiben az Adatrendelet szerinti hatáskörök más hatóság(ok)hoz történő telepítéséről születik döntés**. Ilyen döntés esetén megjegyzem, hogy a Hatóság számára ügydöntő hatóságként mind a Központi Statisztikai Hivatal, mind a Gazdasági Versenyhivatal kijelölése, vagy akár egy új hatóság létrehozatala is elfogadható. Kérdésként marad ugyanakkor, hogy egy ilyen struktúrában valójában miről fog dönteni a kijelölt illetékes hatóság,

és miről a szakhatóságként kijelölt Hatóság, s az ügy érdeme valójában éppen nem az utóbbi, Hatóság hatáskörébe tartozó kérdés lesz-e.

A másik kapcsolódási pont azonban álláspontom szerint a Hatóság illetékes hatóságként való kijelölésének szükségességét veti fel. A Hatóság jogértelmezése szerint az uniós jog (Adatrendelet 40. cikk (4) bekezdés) ugyanis maga kijelöli, hogy a II., III. és V. fejezet személyes adatokat érintő vonatkozásában az általános adatvédelmi rendelet szerinti hatóságnak kell eljárnia. Az Adatrendelet 37. cikk (3) bekezdése szerint pedig az általános adatvédelmi rendelet alkalmazásának nyomon követéséért felelős felügyeleti hatóságok felelősek e rendelet alkalmazásának a személyes adatok védelme tekintetében történő nyomon követéséért. Vagyis jelenleg az Alaptörvény, a kétharmados információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény és az általános adatvédelmi rendelet alapján a Hatóság. Kiemelem, hogy e szabály az „e rendelet”, vagyis az Adatrendelet ezen fejezeteiben megállapított kötelezettségekre teremt a Hatóságnak uniós jogból eredő hatáskört, tehát az egyébként fennálló, általános adatvédelmi rendeleten túli hatásköröket. Szakhatóságként a Hatóság nem bírságozhat, csak közreműködhet egy másik kijelölt hatóság eljárásában, s így kétséges, hogy így a kialakítandó belső jogi szabályozás teljesen uniós joggal konform lesz-e.

E tekintetben más hatóság kijelölése nem csak az egyeztetésen elhangzott kötelezettségszegési eljárás megindításának veszélyét hordozza, hanem a döntéshozatalt lassító hatásköri viták mellett a bírságkiszabás bizonytalan jogi alapokra való elhelyezésével járhat, éppen a költségvetési bevételeket érintő közigazgatási bírságolást érintően. Álláspontom szerint a stratégiai kérdések mérlegelésekor mindenképp figyelembe kell venni azt is, hogy az állami bírságbevételek jogi megalapozottságát ne kísérje állandó peres kockázat, és ne vezessen egy ilyen helyzet jogellenes versenyelőnyre a jogellenesen működő adatgazdasági szereplők javára.

A fentiek alapján a Hatóság szempontjából a stratégiai döntéshozatal érdekében a fenti kockázatok és a Hatóságra vonatkozó jelenlegi alkotmányos, valamint az általános adatvédelmi rendeletből és az Adatrendeletből fakadó adottságok figyelembe vételét és mérlegelését javaslom, messzemenőig egyetértve azzal az elhangzott állásponttal, hogy az Adatrendelet az adat- és fogyasztóvédelmi, sőt versenyjogi szempontokon túl alapvetően és hosszú távon meghatározhatja a hazai adat- és nemzetgazdaság fejlődési irányát.

A Hatóság **költségvetési tervezési oldalról** jelzi, hogy a fent említett koncepcionális opciók mindegyike a Hatóság részéről személyi és tárgyi állománynövelést igényel a már jelzett hozzárendelt költségvetési forrásokkal.

Budapest, az elektronikus aláírás és időbélyeg szerint

Dr. habil. Péterfalvi Attila,
elnök, c. egyetemi tanár

Mellékletek:
Nincs.

Kérem válaszában hivatkozzon a levél ügyiratszámára!